

ΚΥΡΙΑΚΗ

ΣΥΝΤΟΜΟΝ ΚΗΡΥΓΜΑ

«Ἐγενόμην ἐν Πνεύματι ἐν τῇ Κυριακῇ ἡμέρᾳ καὶ ἤκουσα φωνὴν ὀπίσω μου μεγάλην ὡς σάλπιγγος» (Ἀπ. 1,10)

Ἐκδίδεται ἀπὸ τὴν Κοινοβιακὴ Γυναικεία Ἱερὰ Μονὴ Ἁγίου Αὐγουστίνου Φλωρίνης – 531 00 ΦΛΩΡΙΝΑ – τηλ. 23850-28610 – imaaflo@yahoo.gr

Περίοδος Δ' - Ἔτος ΛΣΤ' Φλώρινα - ἀριθμ. φύλλου 2173	Ὁ Μέγας Κανὼν Τετάρτη 10 Ἀπριλίου 2019 βράδυ	Συντάκτης (†) ἐπίσκοπος Αὐγουστίνος Ν. Καντιώτης
---	---	---

Εἶμαι ὁ χειρότερος τῶν ἀμαρτωλῶν

«Ἥμαρτον ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους, μόνος ἡμάρτηκά Σοι· ἀλλ' οἴκτειρον ὡς Θεός, Σωτήρ, ποίημα σόν» (Μ. Καν. ῥδ. β, τροπ. 3)

Λίγα λόγια θὰ ποῦμε, ἀγαπητοί μου· ἡ ἀκο-
λουθία ἦταν μακρά. Σήμερα στοὺς ναοὺς
τῆς Ὁρθοδοξίας ψάλλεται ὁ Μέγας Κανὼν.

Τί εἶνε ὁ Μέγας Κανὼν; Ἕνα ἀριστοῦργημα
τῆς ὀρθοδόξου ὑμνογραφίας, ἔργο τοῦ ἁγίου
Ἀνδρέα Κρήτης, ποῦ ἔζησε μεταξὺ 7ου καὶ 8ου
αἰῶνος (660-740 μ.Χ.), ἦταν ῥήτωρ καὶ ὑμνογράφος.
Τὸ ποίημα ἀποτελεῖται ἀπὸ 9 ῥόδους καὶ ἔχει 250
περίπου τροπάρια. Περιέχει ὑπέροχα διδακτι-
κὰ νοήματα. Χρειάζεται ἐξηγήσις· γιὰ κάθε τρο-
πάριο θὰ ἔπρεπε νὰ γίνῃ κ' ἓνα κήρυγμα. Ἄλλ'
αὐτὸ δὲν εἶνε δυνατόν. Γι' αὐτὸ ἀπ' ὅλα διά-
λεξα αὐτὸ ποῦ ἀκούσατε στὴν ἀρχή· «**Ἥμαρ-
τον ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους, μόνος ἡμάρ-
τηκά Σοι...**» (ῥδ. β', τροπ. 3). Ἄν εἶχαμε δύναμι, ὁ Μέ-
γας Κανὼν μποροῦσε νὰ γίνῃ **μία ταινία**.

***

Μπροστά μας, ἀδελφοί μου, **παρελαύνει ὁ-
λη ἡ ἱερὰ ἱστορία**, ἀπὸ τὴ δημιουργία τοῦ κό-
σμου μέχρι τὴ δευτέρα παρουσία τοῦ Χριστοῦ.

● Ἀναφέρει **ἀνθρώπους τῆς παλαιᾶς διαθή-
κης** ποῦ ἀμάρτησαν. Τοὺς ἀναφέρει ὄχι γιὰ νὰ
τοὺς κατακρίνῃ, ἀλλὰ γιὰ νὰ τοὺς οἰκειοποιηθῇ·
στὸ πρόσωπό τους βλέπει τὸν ἑαυτό του. Πῶς
συμβαίνει αὐτό; Νά μερικὰ παραδείγματα.

◆ Ἀμάρτησε ὁ **Ἀδάμ**, ὁ πρῶτος ἄνθρωπος (ῥδ. α',
τροπ. 3, 6)· παρέβη μία ἐντολὴ τοῦ Θεοῦ καὶ δικαί-
ως ἐξωρίστηκε ἀπὸ τὴν Ἐδέμ. Κ' ἐγώ, λέει ὁ
ποιητής, ποῦ μὲ τις παραβάσεις μου τὸν μιμή-
θηκα, τί θὰ πάθω; Ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀδάμ. Ἐκεῖνος
παρέβη μία ἐντολή σου, Θεέ μου, ἐγὼ πολλές.
Ὅπως θρηνοῦσε ἐκεῖνος, θρηνώ κ' ἐγώ. Γι' αὐ-
τὸ ὅλος ὁ Μέγας Κανὼν χαρακτηρίζεται ὡς **ἀ-
δαμιαῖος θρήνος**. Μποροῦμε νὰ φανταστοῦμε
πῶς θὰ ἦταν ἡ ζωὴ μας στὸν παράδεισο, κοντὰ
στὸ Θεό; Δυστυχῶς δὲν τὸν ὑπακούσαμε.

◆ Ἀμάρτησε ἡ **Εὔα** (α' 4, 5), νικηθῆκε ἀπ' τὸν πειρα-
σμό. Ἀλλὰ καὶ σ' ἐμένα ὑπάρχει ἡ Εὔα, ὑπάρχει
ὁ ἐμπαθὴς λογισμὸς τῆς σαρκός, ποῦ μοῦ προ-

βάλλει τὰ σκανδαλώδη καὶ ἡδονικὰ καὶ μὲ ταί-
ζει διαρκῶς φαρμάκι. Ἀλλοίμονό σου, ψυχὴ μου,
γιατὶ ἔμοιασες μὲ τὴν προμήτορα· κοίταξες, ἄγ-
γιξες, γεύτηκες, πληγώθηκες ἀπὸ τὰ θέληγ-
τρα τῆς ἀμαρτίας. Ἐγὼ εἶμαι ἡ Εὔα. Βλέπετε
ταπεινώσι; Ὅλοι κρύβουμε μέσα μας τὸ κακὸ
ὡς σκέψι, ὡς ἐπιθυμία, ὡς κίνησι ἐσωτερικὴ.

◆ Ἀμάρτησε ὁ **Καῖν** (α' 7, 9· β' 31, 35)· δὲν προσέφερε
τὴν καλὴ θυσία στὸν Κύριο, ὅπως ὁ Ἄβελ, γι'
αὐτὸ τὸν μίσησε καὶ τὸν σκότωσε, καὶ τότε ὁ
Θεὸς τοῦ φώναξε· Καῖν Καῖν, ποῦ εἶνε ὁ ἀδελ-
φός σου; (βλ. Γέν. 4,9). Φονιάς αὐτός, μὰ ἐγὼ χειρότε-
ρος. Ξεπέρασα τὸν Καῖν σὲ φονικότητα, μὲ τις
πονηρὲς πράξεις μου σκότωσα τὴ συνειδησί-
μου, τὴν ψυχὴ καὶ τὸ νοῦ μου· σκοτώνω ὅμως
καὶ τὸ σῶμα μου, τὸ φθείρω μὲ τις φιλήδονες κα-
κουργίες. Ἄχ, ψυχὴ μου! σὰν τὸν Καῖν κ' ἐμεῖς
δὲν προσφέραμε στὸν Κτίστη τὴ θυσία ποῦ τοῦ
ἀρέσει, ἀλλὰ θυσία μολυσμένη, τις ρυπαρές μας
πράξεις καὶ τὴν ἄχρηστη ζωὴ μας. Δὲν σκοτώ-
νεις μόνο μὲ μαχαίρι ἢ περιστροφὸ ἢ βόμβα·
σκοτώνεις καὶ μὲ τὴ σκέψι καὶ τὸ μίσος. Ὅποιος
μισεῖ τὸν ἀδελφὸ του, «**ἀνθρωποκτόνος ἐστί**»
(Α' Ἰω. 3,15). Ἐγώ, Θεέ μου, ἐγὼ εἶμαι ὁ Ἀδάμ, ἐγὼ
εἶμαι ἡ Εὔα, ἐγὼ εἶμαι ὁ Καῖν. Καὶ προχωρεῖ.

◆ Ἀμάρτησε ὁ **Δαυῖδ** (β' 23· ζ' 4, 5, 6, 18, 19). Ἡ ἔξοχη αὐ-
τῆ ψυχῆ γλίστρησε κάποτε κ' ἔπεσε φοβερά,
ἀνέμιξε τὴ μοιχεία μὲ φόνο (βλ. Β' Βασ. κεφ. 11α)· σύντο-
μα ὅμως ἔδειξε μετάνοια καὶ τότε ἔγραψε τὸν
50ὸ ψαλμό. Μὰ ἐσύ, ψυχὴ μου, ἐνῶ ἔπεσες χει-
ρότερα, ἔμεινες ἀμετανόητη. Μετανόησε, ὁμο-
λόγησε καὶ φανέρωσε στὸν Παντογνώστη τὰ κρυ-
φά σου ἀνομήματα. Ἐγώ, πές, Σωτήρα μου, γλί-
στρησε σὲ ἀκολασία, ἔπεσα σὲ βόρβορο· ἐσὺ
ἐλέησέ με καὶ πλύνε με μὲ τὰ δάκρυα. Ὅπως
εἶπε ὁ Κύριος, καὶ μιά ἀμαρτωλὴ ματιά, ποῦ
περιεργάζεται τὰ κάλλη ἀνδρὸς ἢ γυναικός,
εἶνε κι αὐτὴ πορνεία καὶ μοιχεία (βλ. Ματθ. 5,28). Ἐγὼ
εἶμαι ὁ Δαυῖδ, ἐγὼ εἶμαι ὁ πόρνος καὶ μοιχός.

♦ Ὁ ἅγιος Ἀνδρέας μνημονεύει κάπου καὶ τὸν **φαραὼ** τῆς Αἰγύπτου (ε' 7, 13). Εἶδε θαύματα καὶ τὶς 10 πληγές (Ἐξ. κεφ. 7ο-11ο). Στὴν ἀρχὴ μετανουῶσε, ἀλλὰ μετὰ παρέμενε πικρός, ἀμετανόητος. Καὶ ἐγώ, Χριστέ μου, παραμένω σκληρὸς κι ἀμετανόητος. Κλείνω μέσα μου ἕναν φαραῶ.

● Μετὰ τὴν παλαιὰ ἔρχεται σὲ πρόσωπα **τῆς καινῆς διαθήκης**, ποὺ κι αὐτὰ ἀμάρτησαν.

♦ Ἀμάρτησε ὁ Πέτρος (β' 4· στ' 13· η' 14). Ὅταν βυθιζόταν στὰ κύματα τὸν ἔσωσες, Κύριε, μὰ αὐτὸς μπροστὰ σὲ μιὰ **παιδίσκη** σὲ ἀρνήθηκε μὲ τὸ «*Οὐκ οἶδα τὸν ἄνθρωπον*» (Ματθ. 26,72· βλ. & Λουκ. 22,56)· ἀμέσως ὁμως «*ἐξελεθὼν ἔξω ἔκλαυσε πικρῶς*» (βλ. Ματθ. 26,75. Λουκ. 22,62· βλ. & Μάρκ. 14,72). Κ' ἐγώ, Χριστέ, σὲ ἀρνοῦμαι κάθε μέρα μὲ τὶς παραβάσεις μου. Ὅπως λοιπόν, Σωτήρα μου, ἔσωσες ἐκεῖνον ὅταν σοῦ φώναξε «*Σῶσόν με*» (Ματθ. 14,30), ἔτσι ἀπλωσε τὸ χέρι, γλύτωσε κ' ἐμένα, ἀνάσυρέ με ἀπ' τὸ βυθὸ τῆς ἀμαρτίας. Κλαίω πικρὰ ὅπως ἐκεῖνος· συχώρεσέ με. Ἐγὼ εἶμαι ὁ Πέτρος, ἀμάρτησα σὰν αὐτόν.

♦ Ἀμάρτησε ἡ πόρνη (β' 5, 22· ζ' 17· η' 14, 17· θ' 16, 17, 18· βλ. & θ' 6), ἀμάρτησα κ' ἐγώ. Δέξου λοιπόν, Χριστέ, καὶ τὰ δικά μου δάκρυα σὰν ἀλάβαστρο τοῦ μύρου τῆς ὅταν ἐπιστρέφοντας στὴ σωφροσύνη σοῦ ἀλειψε τὰ πόδια, τὰ σκούπιζε μὲ τὶς τρίχες τῆς κεφαλῆς κ' ἐλάμβανε τὴν ἄφεισι. Μαζί τῆς σοῦ φωνάζω· Ἀμάρτησα, σπλαχνίσου με, κ' ἐγὼ εἶμαι σὰν αὐτήν. Γιατί, ψυχὴ μου, δὲν τὴν ζήλεψες;

♦ Ἐγὼ λοιπόν εἶμαι ὁ Πέτρος, ἐγὼ εἶμαι ἡ πόρνη, καὶ συνεχίζει· ἐγὼ εἶμαι ὁ **τελώνης** (β' 24· δ' 24· η' 14· θ' 16, 17), ἐγὼ εἶμαι ὁ **ληστής** (η' 14· θ' 21, 22) κ.λπ. κ.λπ.. Κανένα ἀμαρτωλὸ δὲν κατακρίνει· συμμερίζεται τὴν κατάστασί τους καὶ ζητεῖ λύτρωσι. Ἐχει καὶ κάτι ἄλλο· Ἔγινα, λέει, μὲ τὰ πάθη μου «**αὐτείδωλον**» (δ' 26). Τί θὰ πῆ **αὐτείδωλον**; Ὅπως οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν εἶδωλα, ποὺ τὰ λάτρευαν, τὰ προσκυνοῦσαν, τοὺς ἔκαναν θυσίες, ἔτσι κ' ἐγὼ ἔχω στήσει εἶδωλο. –Μὰ ἐγώ, θὰ πῆτε, λατρεύω τὸ Χριστό, ἀσπάζομαι τὴν εἰκόνα τῆς Παναγίας· πῶς λατρεύω εἶδωλο;... Καὶ ὁμως· **λατρεύεις τὸν ἑαυτό σου**· πάθη καὶ κακίες ρίζωμένες μέσα μας ὀδηγοῦν σὲ νέα μορφή εἰδωλολατρίας. Εἴμαστε στὸ σχῆμα μὲν Χριστιανοί, στὴν οὐσία δὲ εἰδωλολάτρες. Ἡ λέξις **αὐτείδωλον** συνοψίζει ὅλα τὰ πάθη.

Ἐχει καὶ ἄλλα μεγάλα νοήματα ὁ Μέγας Κανὼν. Τὸ κεντρικὸ νόημα εἶνε· Ἀμάρτησα, Θεέ μου, «**ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπους**» καὶ **δὲν ὑπάρχει ἀμαρτία ποὺ δὲν τὴν ἔκανα** (βλ. β' 3· γ' 5, 12· δ' 4· ε' 15).

***

Ἦ Χριστέ, ἐμεῖς τί νὰ ποῦμε; Πόσο διαφέρουμε ἀπὸ τὸν ποιητὴ, τὸν ἅγιο Ἀνδρέα!

Ὅταν ἤμουν ἱεροκῆρυκας καὶ γύριζα τὰ χωριά, συνήθιζα ὅταν συναντῶ κάποιον νὰ τὸν

προσφωνῶ –**Συναμαρτωλὲ** ἀδελφέ... Κάποιος ὁμως ἀκούγοντας αὐτὸ θύμωσε, μόνο ποὺ δὲ μ' ἔδειρε. –Ἀμαρτωλοὶ εἶστ' ἐσεῖς οἱ παπᾶδες, εἶπε· ἐγὼ εἶμαι ὁ καλύτερος Χριστιανός!... Ὅταν μπῆκα στὸ χωριὸ ρώτησα τὸν παπᾶ ποιὸς εἶν' αὐτός. –Ὁχι! λέει ὁ παπᾶς, αὐτὸς δὲν ἔχει ἀφήσει κοττέτσι γιὰ κοττέτσι, ὅλα τὰ χεὶ ρημάξει... Καὶ ὁμως θεωροῦσε τὸν ἑαυτό του ἅγιο.

Γνώρισμα τοῦ ἀμαρτωλοῦ ἢ ὑπερηφάνεια, γνώρισμα τοῦ ἁγίου ἢ βαθειὰ **ταπεινώσις**· ὅπως τῆς Παναγίας μας, ποὺ ἔλεγε ὅτι ὁ Κύριος «*ἐπέβλεψεν ἐπὶ τὴν ταπεινώσιν τῆς δούλης αὐτοῦ*» (Λουκ. 1,48)· ὅπως τοῦ ἀποστόλου Παύλου, ποὺ ἔλεγε ὅτι ὁ Χριστὸς ἦρθε στὸν κόσμον νὰ σώσῃ ἀμαρτωλοὺς «*ὧν πρῶτός εἰμι ἐγώ*» (Α' Τιμ. 1,15)· ὅπως τοῦ ἁγίου Ἀνδρέα ποὺ λέει ὅτι, Ἀμάρτησα πióτερο ἀπ' ὅλους. Ἄν δὲν τὸ ποῦμε αὐτό, δὲν σφζόμαστε. Ἄγνοοῦμε τὸν ἑαυτό μας κ' ἐξομολογοῦμεθα γελώντας! Ὅλα τὰ θεωροῦμε ἀστεῖα. Θὰ πῆς·

–**Πῶς** ἕνας ποὺ δὲν ἔκανε τίποτε βαρὺ θεωρεῖ τὸν ἑαυτό του πῶς ἀμαρτωλὸ ἀπ' ὅλους;

Ἐχει **ἐξήγησι**. Τί ἐξήγησι; Ψυχολογική. Ὅπως ἕνας ποὺ πάσχει ἀπὸ πόνον νομίζει ὅτι κανεὶς ἄλλος δὲν πονάει σὰν αὐτόν, ἔτσι καὶ ὁ ἀμαρτωλὸς ποὺ ἔχει συναίσθησι καὶ ἔλεγχον συνειδήσεως. Τὸ λέει ἐδῶ· Κρίνομαι καὶ καταδικάζομαι «*ὑπὸ τῆς οἰκείας συνειδήσεως, ἧς οὐδὲν ἐν κόσμῳ βιαιότερον*» (δ' 5). Προτιμότερο νὰ σὲ κεντήσῃ σκορπιὸς παρὰ ἢ συνειδήσις.

Κάποτε ὠδηγοῦσαν ἕναν εἰδεχθῆ ἐγκληματῖα γιὰ ἐκτέλεσι. Ὁ κόσμος τὸν ἔφτυνε, ἀλλὰ σὲ μιὰ γωνιὰ ἕνας ἀσκητῆς γονάτισε καὶ ἔκλαιγε. –Καλόγερε, λυπᾶσαι τὸν κακοῦργο; τοῦ ἔλεγαν ὅλοι. Τί ἀπήντησε ἐκεῖνος· –Ἀδέρφια μου, ἂν δὲν μὲ φύλαγε ὁ Θεός, ἐγὼ θὰ ἔκανα χειρότερα ἀπ' ὅ,τι ἔκανε αὐτός. Ἄν **λείψῃ ἡ χάρις τοῦ Χριστοῦ**, ὅλα τὰ ἐγκλήματα μπορεῖ νὰ διαπράξῃς. Γι' αὐτὸ νὰ λέμε «*Ἡμαρτον ὑπὲρ πάντας ἀνθρώπων*...» (β' 3), καὶ νὰ τὸ αισθανώμεθα, ἰδίως ὅταν πηγαίνουμε νὰ ἐξομολογηθοῦμε.

–Μὰ αὐτό, θὰ μοῦ πῆτε, φέρνει **ἀπελπισία**. Ὁ Ἰουδας ἀπελπίστηκε καὶ «*ἀπελθὼν ἀπήγγελατο*» (Ματθ. 27,5), κρεμάστηκε ἀπὸ ἕνα δέντρο.

Ἦχι αὐτό! Συναίσθησι τῶν ἀμαρτημάτων μας ναί, ἀλλ' **ἀπελπισία ποτέ**. Ποιὰ εἶνε ἡ **ἐλπίδα τῆς σωτηρίας μας**; Ἦ θυσία τοῦ Χριστοῦ, τὸ σῶμα καὶ τὸ αἷμα του, ποὺ ἐδῶ λέγονται **κολυμβήθρα** καὶ **κρατήρ** (δ' 18-22). «*Τὸ αἷμα Ἰησοῦ Χριστοῦ ...καθαρίζει ἡμᾶς ἀπὸ πάσης ἀμαρτίας*» (Α' Ἰω. 1,7).

Εἶθε τὸ πνεῦμα τῆς **ταπεινώσεως**, τῆς **συντριβῆς** καὶ τῆς **κατανύξεως** νὰ κυριαρχήσῃ στὶς καρδιές μας, γιὰ νὰ βροῦμε ἔλεος κατὰ τὴν φοβερὰ ἡμέρα τῆς Κρίσεως· ἀμήν.

(†) **ἐπίσκοπος Αὐγουστῖνος**